

Beleidsstuk Lomans
**Milieu, Duurzaamheid &
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**
2018 – 2020/2025

“Samen bouwen aan morgen”

Inleiding

Na de crisisjaren die gevolgen had voor klanten, medewerkers en organisatie heeft het managementteam van Lomans afgesproken een andere koers in te zetten. Een stabiele koers in het kader van een betere balans in de organisatie, het maken van winst voor de continuïteit, het centraal stellen van klant en medewerkers en met meer oog voor de omgeving. Er is een keuze gemaakt voor bewust maatschappelijk en verantwoord ondernemen. Om deze koers in beleid uit te zetten is als model de 3 P's genomen. Deze staan voor:

People (de menselijke kant): aandacht voor mensen, medewerkers, klanten en gesprekspartners.

Planet (milieu en energie): aandacht voor milieu, maatschappij, grondstoffen en alternatieven, nu en in de toekomst.

Profit (de financiële kant): aandacht voor de markt en de noodzakelijkheid van winst en continuïteit voor een onderneming.

De 3 P's dienen op een harmonieuze wijze gecombineerd te worden. De term is bedacht door John Elkington, een consultant op het terrein van duurzame ontwikkeling. Wanneer de combinatie niet harmonieus is zullen de andere elementen hieronder lijden. Wanneer bijvoorbeeld winst te veel prioriteit krijgt, dan zullen mens en milieu hiervan de dupe worden, bijvoorbeeld door slechte arbeidsomstandigheid of vernietiging van de natuur. Andersom is ook het winstkenmerk een essentieel onderdeel van ontwikkeling dat niet verwaarloosd kan worden. Deze benadering van maatschappelijk verantwoord ondernemen levert lange termijnwinst op voor ondernemers en maatschappij.

Veelal wordt het woord duurzaam gebruikt. Duurzaam betekent bestendig of lang meegaand. Een duurzame ontwikkeling is een strategie of productiemethode die de natuurlijke hulpbronnen of grondstoffen niet uitput en oog heeft voor de behoeften van toekomstige generaties. Bij duurzame ontwikkeling is sprake van een ideaal evenwicht tussen sociale (people), ecologische (planet) en economische (profit) belangen, wederom de 3 P's.

Lomans kiest voor duurzame lange termijnrelaties en met duurzame en persoonlijke aandacht voor mens, maatschappij en milieu, zodat we als familiebedrijf voortbestaan voor de generaties na ons.

Voor onze medewerkers werken we met elkaar aan duurzame inzetbaarheid. Medewerkers zijn duurzaam inzetbaar wanneer ze goed, gezond en gemotiveerd hun werk kunnen doen, nu en in de toekomst en tijdens alle levensfasen. Een belangrijk thema, aangezien we vanwege vergrijzing, schaarste aan jong technisch talent en een verhoogde pensioenleeftijd in de toekomst met minder mensen meer werk moeten doen en ook nog eens langer moeten doorwerken.

Kortom genoeg uitdagingen om verder te verduurzamen binnen en buiten Lomans. In dit beleidsplan staat beschreven hoe we dit al doen en wat we de komende jaren gaan doen.

Joost den Otter,
Algemeen Directeur

Missie

Prettig & Professioneel; dat is waar we voor staan! Van installatieadvies tot en met het beheer & onderhoud. We onderscheiden ons door een persoonlijke aanpak, wat resulteert in maatwerk bij ieder project. Geen vraagstuk is immers hetzelfde. Duurzaamheid en toekomstbestendigheid vormen daarbij de rode draad. Zo bouwen we aan morgen, voor u en de wereld om ons heen.

Visie

Lomans is een innovatieve totaalinstallateur die samenwerkingsgericht en vanuit maatschappelijke betrokkenheid duurzaam onderneemt en als moderne werkgever en partner duurzame waarde creëert op het gebied van People (tevreden medewerkers en klanten), Planet (duurzame inzet van middelen) en Profit, voor nu en de navolgende generaties.

Duurzaamheid

- Geen verspilling
- CO2 neutrale omgeving
- Regionale producten
- Slimme technieken met lange levensduur
- Eigen energievoorzieningen

Huidige situatie

Lomans is vanaf 2013 bewust en actief bezig met Milieu, Duurzaamheid & Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (hierna afgekort MVO). Destijds is er een inventarisatie gemaakt van waar Lomans staat en wat Lomans in 2025 bereikt wil hebben. In 2014 is het beleidsstuk MVO & Milieumanagement opgesteld waar Lomans tot en met 2017 mee heeft gewerkt. In oktober 2014 heeft de certificering voor ISO 14001 en voor de CO2 prestatieladder niveau 3 plaatsgevonden. Eind 2015 prezen wij ons gelukkig dat de genomen maatregelen hebben geleid tot certificering voor niveau 5 op de CO2 prestatieladder. Deze prestaties hebben wij tot en met 2017 gecontinueerd. In 2018 is het beleidsplan herschreven, wat is er inmiddels bereikt en waar willen we in 2020 staan. In het beleidsstuk zijn de ambitiedoelstellingen van Lomans op basis van de drie P's (People, Planet en Profit) beschreven. Wij zijn trots op de resultaten die al bereikt zijn. Om onze doelstelling voor 2025 te halen moeten we echter verdere stappen zetten om met name onze CO2 emissie verder terug te dringen. We hebben de afgelopen jaren veel gedaan aan de interne organisatie, het is nu het moment om duurzame waarde op de externe omgeving te creëren. De maatregelen die genomen worden om dit te bereiken zijn opgenomen in dit plan. De stukken over MVO, de CO2 prestatieladder en de ISO 14001 certificering zijn, evenals onze overige certificaten, terug te vinden op onze website www.lomans.nl.

Doel

Lomans heeft als doel in 2025 een volledig CO₂ neutrale organisatie te zijn. De kern van maatschappelijk verantwoord ondernemen is het streven naar een optimale winst (profit), waarbij aandacht voor het milieu (planet) en zorg voor mensen (people) centraal staan. De grootste uitdaging betreft de uitstoot van het wagenpark. Daarvoor heeft Lomans zich het doel gesteld in 2025 nog slechts op 30% van de CO₂-uitstoot van het referentiejaar 2012 te staan. Die 30% compenseren wij, waarbij we ons realiseren dat deze compensatie voor de CO₂ prestatieladder niet wordt meegenomen.

Strategie

Voor Lomans is maatschappelijk ondernemen een strategie voor continuïteit en groei. Wij zien kansen als werkgever, als installateur, als ontwerpend adviseur en als partner in de bouwketen in het bijdragen aan maatschappelijke thema's die waarde creëren voor alle betrokkenen. Dit doen wij prettig & professioneel en hiermee vertrouwen wij erop te werken aan lange termijn relaties met medewerkers, klanten en partners.

De acties om het doel om in 2025 - een volledige CO₂ neutrale organisatie - te behalen zijn onderdeel van de strategie en staan op pagina 15 beschreven. Deze acties zijn vooral gericht op de interne omgeving van Lomans. Ook kunt u lezen wat wij tot nu toe al bereikt hebben. Vanaf 2018 gaan we ons naast de interne omgeving ook richten op de externe omgeving. De directe invloed is dan misschien minder groot, maar ons verantwoordelijkheidsbesef zegt ons dat juist in de bouwketen/-kolom de grootste slag te maken is. Aan Lomans de taak om haar partners daarin mee te nemen.

Hoe gaat Lomans dat doen? Door positieve en duurzame impact te creëren, zowel in de interne bedrijfsvoering als ook daarbuiten. We zijn ons bewust van de maatschappelijke, economische en ecologische rol die we door middel van onze projecten spelen in onze directe omgeving en in de gehele bouwketen/netwerk¹. Vandaar dat er concrete beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd om de (milieu)impact van Lomans in de keten te onderzoeken en verder te ontwikkelen in de komende jaren. Dit om in de toekomst een waardevolle bijdrage aan een duurzame omgeving te kunnen blijven geven.

¹ De bouwsector zit momenteel midden in een transitie waarbij traditionele ontwerp- en ontwikkeltrajecten veranderen. Spreken over een lineaire bouwketen is waarschijnlijk al in de nabije toekomst achterhaald, omdat er door middel van partnerschappen en netwerken gebouwd gaat worden.

Strategische samenwerkingen

Voor het ontwikkelen van innovatieve duurzame concepten zijn wij afhankelijk van de keten. We moeten er samen voor gaan door onze kennis uit te wisselen en actief samen te werken met andere bedrijven, ondernemingen, startups, overheid, onderwijs en (maatschappelijke) organisaties. Zo zijn we samen innovatief op weg.

Door stevig de samenwerking op te zoeken met partners in de bouwketen kan dit ook met scholen, technieknetwerken en collega bedrijven. Door onder andere mee te doen aan 'de week van de techniek', 'girls day' en 'ambassadeurs van de techniek' hopen wij de jongere generatie te inspireren om te kiezen voor een beroep in de techniek.

Wij zien toegevoegde waarde in het nauw samenwerken met startups daar waar het gaat om verder te innoveren en te verbeteren. Zo kunnen we slagvaardiger zijn en optimaal gebruik maken van elkaars kennis en expertise, niet zozeer om eigen producten of diensten te ontwikkelen maar om concepten in de markt te zetten die bijdragen aan verduurzaming van installaties en gebouwen.

Om dit doel te bereiken heeft Lomans een strategie bepaald. In het MT-overleg van december 2017 is vastgesteld welke resultaten eind 2020 bereikt moeten zijn. De verschillende acties worden uitgezet en meegenomen in de reguliere overleggen, waaronder het tweemaandelijks MVO-overleg. Het MT bewaakt de acties op haalbaarheid en stuurt waar nodig bij. Verderop in dit beleidsstuk staan de voorgenomen acties nader gespecificeerd.

1. People

Lomans & People

Een maatschappelijk verantwoorde ondernemer houdt rekening met de mensen om zich heen. Die mensen zijn in de eerste plaats zijn eigen medewerkers. Onze medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal, zonder hen zouden we ons vak niet kunnen uitoefenen. Bij goed werkgeverschap staat de mens centraal. Onze bedrijfsprestaties hangen immers voor een groot deel af van de inzet en de professionaliteit van onze medewerkers. Daarom hebben we veel persoonlijke aandacht voor onze medewerkers op het gebied van betrokkenheid met organisatie, welzijn, fit & vitaliteit en ontwikkeling.

Doel People

Wij zijn trots als onze medewerkers, wanneer ze met pensioen gaan, nog steeds fit & vitaal zijn, terugkijken op een mooie carrière, zich hebben kunnen ontwikkelen én zich gewaardeerd hebben gevoeld.

Daarnaast hebben we veel aandacht voor de mensen waar we mee samenwerken met speciale aandacht voor onze klanten. Wij kruipen in huid van de klant, willen weten waar hij van wakker ligt en hem op installatiegebied zoveel mogelijk ontzorgen. Lomans streeft naar duurzame lange termijn relaties met opdrachtgevers, klanten en medewerkers. Hierop wordt fors geïnvesteerd door oprechte aandacht voor de persoon en relatie te hebben.

Gerealiseerde acties

- 🍃 MVO en ISO 14001 worden als onderwerpen meegenomen in het klanttevredenheidsonderzoek.
- 🍃 In 2017 is gestart met een preventief vitaliteitsonderzoek (PVO) bestaande uit een vitaliteitsscan en -onderzoek voor onze medewerkers. Over een periode van 3 jaar worden alle medewerkers hiervoor uitgenodigd.
- 🍃 Meer aandacht voor duurzame inzetbaarheid, preventie en ons Fit & Vitaal beleid heeft directe invloed op het ziekteverzuim. Zo is het verzuimcijfer de afgelopen van 4,7% (2013) tot net boven de 3% begin 2018 gedaald.
- 🍃 Het Fit & Vitaal programma van Lomans heeft als doel de medewerker duurzaam inzetbaar te houden.
- 🍃 Sinds 2017 zitten wij in de transitie naar een 'Professioneel Lerende Organisatie' en hanteren wij de kampioensmentaliteit om elke dag een stukje beter te worden. De borging vindt plaats op 7 cruciale processtappen die samen met kansen en risico's in de ProBe (het projectbeheers-overzicht) worden vastgelegd. Deze werkwijze heeft positief effect op samenwerking en communicatie.

Gaat verder op volgende pagina

- Dit wordt de komende jaren over alle teams uitgerold. Een aantal teams hebben in 2017 deelgenomen aan het programma (wasstraat) voor een professioneel lerende organisatie.
- Lomans is aangesloten bij diverse netwerken. Zo zijn wij onder andere per 2014 Founder van Matchpoint Amersfoort, waarvan Paul Lomans tevens bestuurder is. Via Matchpoint nemen wij actief deel aan lokale projecten met een maatschappelijke relevantie. Matchpoint activeert bedrijven om betrokken te ondernemen via projecten met maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen. Daarnaast ondersteunt Matchpoint onderwijsinstellingen om hun leerlingen Maatschappelijke Stages te laten uitvoeren. Jaarlijks nemen op deze wijze meer dan 100 verschillende organisaties deel aan een lokaal, succesvol netwerk van inspiratie en samenwerking.
- We zetten ons tevens actief in voor de maatschappij door sponsoring op diverse onderdelen. Zo zijn wij al enige jaren hoofdsponsor van Proef Amersfoort en sponsoren wij World Vision, een non-profit organisatie die zich inzet voor duurzame ontwikkeling van kinderen (in nood) in meer dan 100 landen.
- We doen veel op social media en onze website (Online Marketing). Zo hebben wij onze eigen 'werken bij Lomans' deel op de website gerealiseerd.
- Vanaf 2016 heeft Lomans een nieuwe, frisse huisstijl die uitgerold is in al onze uitingen.
- Het merk Lomans als installateur en werkgever wordt door middel van employer branding nog actiever gepromoot.
- Sinds 2017 hebben wij een bedrijfsfitnessregeling. Hiermee stimuleren wij onze medewerkers om te sporten. Daarnaast organiseren wij regelmatig (sportieve) clinics voor onze medewerkers.
- Lomans is een Erkend Leerbedrijf.
- Onze huis- en gedragsregels staan in bedrijfsreglement, dat beschikbaar is voor al onze medewerkers.
- We hechten belang aan een duidelijke communicatie richting onze medewerkers over onze visie en kernwaarden.
- Wij bieden structurele werkervaringsplekken en stagemogelijkheden voor leerlingen en studenten.
- In 2015 heeft Lomans een besloten vennootschap gestart genaamd "Montage Jongens". Door een intensieve samenwerking met diverse gemeenten en het UWV, helpt Montage Jongens mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan. De medewerkers van Montage Jongens installeren voor toonaangevende opdrachtgevers in diverse branches.
- In 2017 is "De Groene Jongens" een zelfstandige besloten vennootschap geworden. De Groene Jongens, dochteronderneming van Lomans, adviseert op het gebied van energiezuinige, energie neutrale en duurzame gebouwen op de lange termijn.

Uit te voeren acties:

Professioneel Lerende Organisatie

- 🍃 In 2018 vindt het vervolg op de wasstraat in het kader een 'Professioneel Lerende Organisatie' plaats met andere teams. Samen met onze partner BIMpuls® is hiervoor een transitiecanvas en een Lean- programma voor onze klantenteams opgesteld. Alle teams worden over een periode van een aantal jaren in dit traject meegenomen.
- 🍃 Binnen onze Professioneel Lerende Organisatie is er veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers, maar voor de ontwikkeling van de teams.
- 🍃 'Prettig & Professioneel' is hoe wij acteren vanuit een kampioensmentaliteit.
- 🍃 Het Lomans opleidingsplan is niet alleen gericht op technisch ontwikkeling, maar juist ook op competentieontwikkeling en andere 'zachte' vaardigheden.
- 🍃 Door middel van een toegekende subsidie zijn we nog beter in staat om de samenwerking met scholen te verbeteren en het lesprogramma beter aan te laten sluiten op de praktijk.
- 🍃 Medewerkers van Lomans geven techniek les op scholen.
- 🍃 Wij bieden leerlingen groep 7 en 8 van de basisscholen een programma aan waarbij ze op een interactieve manier in aanraking komen met techniek. Op deze manier hopen we de leerlingen te boeien voor de techniek in de breedste zin van het woord.
- 🍃 Door de samenwerking met andere bedrijven en (VMBO)-scholen op te zoeken, hopen we ouders en kinderen te laten kiezen voor een opleiding en (toekomstige) werkplek in de techniek.

Innovatie

- 🍃 Onderzoek naar nieuwe online methode voor het medewerkersbetrokkenheidsonderzoek.
- 🍃 Deze online tool is bij voorkeur onderdeel van een communicatieplatform (intranet) dat op alle mogelijke devices beschikbaar is. Hierdoor kan via één kanaal diverse informatie met medewerker gedeeld worden. Zoals relevante informatie, mededelingen, nieuwsberichten, online trainingen, uitnodigingen, bedrijfsreglement, etc. De gehele communicatie vindt dan plaats vanuit één centraal digitaal platform, waarvoor iedere medewerker van Lomans een eigen veilig inlogaccount heeft.

Fit & Vitaal

- 🍃 Team uitjes hebben een sportief en duurzaam karakter, bijvoorbeeld elektrisch karten.
- 🍃 Jaarlijks organiseren wij een zeskamp tijdens de Lomans Fit & Vitaal dag.
- 🍃 Voor de teambuilding organiseren wij vrijwilligerswerk voor onze teams. Verder stimuleren wij ook op eigen initiatief (al dan niet via Lomans) vrijwilligerswerk te doen.

2. Planet

Lomans & Planet

Wij hechten grote waarde aan het welzijn van de toekomstige generatie. Het leveren van een actieve bijdrage op het gebied van sociale en duurzame initiatieven vinden wij dan ook vanzelfsprekend.

Een beter milieu begint bij techniek. Dankzij technologische innovaties gaan we bijvoorbeeld steeds zuiniger om met energie, water en fossiele brandstoffen. Juist in de installatiebranche zijn er mogelijkheden te over om ervoor te zorgen dat het milieu minder wordt belast.

Doel Planet

Het actief bijdragen aan een leefbare omgeving voor onze kinderen en de kinderen van onze medewerkers.

Energiebesparing en duurzaamheid zijn belangrijke speerpunten ook vanuit onze branche is UNETO-VNI dan ook een van de ondertekenaars van het convenant Meer Met Minder, een langlopend programma om in 2020 een jaarlijkse energiebesparing van 30% te realiseren in 2,4 miljoen bestaande woningen en gebouwen in Nederland. Voor ons geldt dat maatschappelijk en commercieel vastgoed steeds energiezuiniger wordt door toepassing van monitoring en beheersystemen op basis van het werkelijk energieverbruik. Door big data kunnen we hier nog beter op sturen en adviseren.

Klimaatcompensatie

Een beter milieu begint ook bij onszelf, echter, niet alle CO₂-uitstoot is te vermijden. Wat er plaatsvindt aan CO₂-uitstoot kan wel worden gecompenseerd. Met klimaatcompensatie worden duurzame projecten gestimuleerd. Er zijn verschillende organisaties die bedrijven helpen bij het terugdringen en compenseren van CO₂-uitstoot, zoals FairClimateFund en GroenBalans. Er zijn meerdere redenen waarom organisaties gebruik maken van klimaatcompensatie. Lomans wil vanuit milieu-optiek dat er de komende jaren in duurzame energie projecten wordt geïnvesteerd, om de 30% CO₂-uitstoot van het wagenpark te compenseren. Dit kan Nederland zijn maar ook kan de lokale bevolking in voornamelijk ontwikkelingslanden worden ondersteund bij de opzet en het operationeel maken van zo'n duurzaam energieproject door bijvoorbeeld bij te dragen aan educatie, scholing of medische voorzieningen.

Vanuit communicatie en marketing optiek is dit interessant omdat we hiermee aan stakeholders tonen hoe we invulling geven aan ons eigen duurzaamheids/MVO-beleid en die van een CO₂ neutrale bedrijfsvoering. Als ondernemer en installateur zien wij klimaatcompensatie als onderdeel van aanbestedingen en offerte trajecten al gevraagd door worden door (potentiële) opdrachtgevers.

Gerealiseerde acties

- ☛ Sinds 2014 zijn wij in het bezit van het milieuzorgsysteem ISO 14001 certificaat.
- ☛ Sinds 2015 zijn wij in het bezit van het CO2-ladder certificaat niveau 5. Om dit te bereiken en vast te houden kennen wij een zeer actief CO2-reductieprogramma.
- ☛ Ons MVO-beleidsplan is opgezet volgens de richtlijnen van ISO 26000, zodat we ons hier op een later moment voor kunnen certificeren. Het beleidsplan kent dan ook een meerjarenplan voor 2018-2020/2025, met een jaarlijks actie- en evaluatieplan waarvan in het tweemaandelijks MVO-overleg verslaglegging wordt gedaan.
- ☛ In het najaar van 2014 zijn er 183 zonnepanelen geplaatst op het dak van ons kantoorpand in Amersfoort.
- ☛ De energie- en gaskosten van onze beide vestigingen zijn verder gereduceerd door aanpassingen van de installaties.
- ☛ Op beide vestigingen maken we gebruik van aantoonbaar gecertificeerde groene stroom.
- ☛ In 2013 is een mobiliteitsscan (in zowel Amersfoort en Capelle) uitgevoerd (Axxel rapporten). De aanbevelingen uit de rapporten ten aanzien van CO2-uitstoot zijn destijds meegenomen in de CO2 managementtool.
- ☛ Lomans heeft in 2014 een 'Cleaner Car Contract' afgesloten met Alphabet, voor het leasen van personenauto's met een lagere CO2-uitstoot dan 113 gram per kilometer in de laagste categorie.
- ☛ Het brandstofverbruik van onze bedrijfsauto's is verminderd door alleen leaseauto's aan te schaffen met een lagere CO2-uitstoot (bij voorkeur label A) dan van de auto die vervangen wordt.
- ☛ Daar waar het mogelijk is, wordt vanaf 2016 de huidige leaseauto vervangen door een volledig elektrische auto.
- ☛ In februari 2018 beschikt ons wagenpark over 13 volledig elektrische auto's. Dit is ruim 9% van ons totale wagenpark.
- ☛ Sinds 2017 registreren al onze leaserijders hun zakelijke kilometers, woonwerk- en privékilometers. Hierdoor kunnen we nog meer sturen op CO2 reductie.
- ☛ In het managementprogramma wordt alle data rondom CO2-uitstoot geregistreerd en geanalyseerd, zodat verbetermaatregelen getroffen kunnen worden.
- ☛ Lomans heeft de kennis en tools om berekeningen voor klanten te maken op het gebied van energiereductie (of energieneutraal) en adviseert daarover via De Groene Jongens B.V.
- ☛ Afvalstromen, zowel op kantoor als (bouw)afval op de projectlocaties, worden zoveel mogelijk gescheiden.
- ☛ Oude laptops, telefoons, armaturen etc. worden gerecycled via een stichting voor hergebruik.
- ☛ Waar mogelijk wordt duurzaam ingekocht en worden recyclebare producten toegepast.
- ☛ Overtollige bedrijfskleding gaat naar een stichting voor herbestemming.
- ☛ In 2014 en 2015 heeft Lomans het "Privé PV-Project" opgezet, waarin onze medewerkers de mogelijkheid werd geboden zonnepanelen af te nemen.

Nog uit te voeren acties

Milieu

- ✎ Het papierverbruik wordt verder gereduceerd (door vergaande automatisering en digitalisering, minder en dubbelzijdig printen). Efficiënt, “Lean” werken draagt hieraan bij.
- ✎ De verwarmingsinstallatie in het kantoorpand in Amersfoort wordt medio 2018 vervangen door een warmtepomp. Hiermee wordt een CO2-besparing van gas bereikt van 40 ton over een periode van 3 jaar.
- ✎ Het brandstofverbruik van onze bedrijfsauto's wordt verder gereduceerd. Enerzijds door bewuster rijden onder onze medewerkers te stimuleren en anderzijds door volledige elektrische auto's of zuiniger auto's aan te schaffen.
- ✎ De norm voor het 'Cleaner Car Contract', afgesloten met Alphabet, voor het leasen van personenauto's is de norm voor 2020 op 95 gram per kilometer gesteld.
- ✎ De nieuwe bedrijfsbussen van Peugeot en Volkswagen hebben een Euro 6-norm motor en een steeds lagere CO2-uitstoot.
- ✎ Bij vervanging van personenauto's (geel kenteken) wordt er geen diesels meer besteld, tenzij medewerker meer dan 45.000 kilometer per jaar gaat rijden.
- ✎ In 2018 loopt er een onderzoek naar een app (dongel) voor een eenduidige registratie van zakelijke, woonwerk- en privékilometers van onze leaserijders. Tevens kan via deze app het rijgedrag en het brandstofverbruik getoond worden en draagt daarmee bij aan een nog grotere bewustwording van wat de invloed van de rechtervoet is op het rijden en het direct daaraan gekoppelde brandstofverbruik en CO2 uitstoot.
- ✎ Binnen de teams van Lomans wordt reeds zoveel mogelijk samen gereden. Carpoolen vanuit de gehele organisatie en in overleg tussen de verschillende disciplines en teams kan beter. Hiervoor wordt meer aandacht gevraagd.

Innovatie

- ✎ In 2018 loopt er een onderzoek naar een app (dongel) voor een eenduidige registratie van zakelijke, woonwerk- en privékilometers van onze leaserijders. Tevens kan via deze app het rijgedrag en het brandstofverbruik getoond worden en draagt daarmee bij aan een nog grotere bewustwording van wat de invloed van de rechtervoet is op het rijden en het direct daaraan
- ✎ Lomans heeft de kennis en tools om berekeningen voor klanten te maken op het gebied van energiereductie (of energieneutraal) en adviseert ook door toepassing van big data via De Groene Jongens B.V.
- ✎ Lomans werkt met een duurzaamheidsverklaring voor partners en leveranciers.

Doelen en maatregelen CO2 reductie

2018 t/m 2020

Doel CO2 reductie

Lomans heeft als doel in 2020 een CO2 besparing van 15% te bereiken ten opzichte van referentiejaar 2017. Voor het wagenpark heeft Lomans zich het doel gesteld in 2025 nog slechts op 30% van de CO₂-uitstoot van het referentiejaar 2012 te staan.*

* De CO2 besparing wordt gemeten in verhouding tot de omzet en het aantal Fte's.

Afval, elektra en gas

	Betreft	Actie	Doel eind 2020
1	Afvalstromen kantoor en bouw	Onderzoek restafval; wat valt er nog verder te scheiden? Plaatsen diverse afvalcontainers bij kantoor en magazijn incl. communicatie hierover.	10% minder ongesorteerd afval ten opzichte van 2017.
2	Verwarmingsinstallatie pand Amersfoort	Plaatsen warmtepomp medio 2018	Reductie van 5% CO2 uitstoot ten opzichte van 2017.

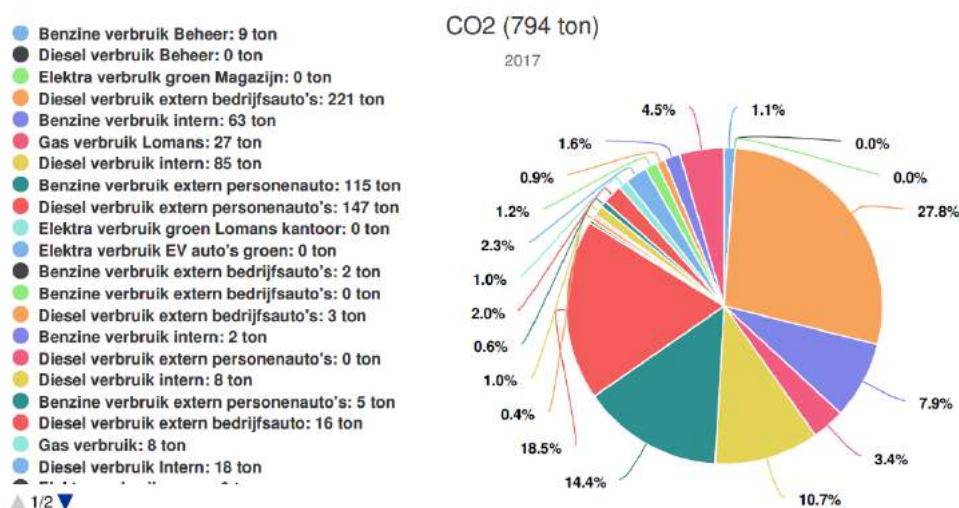
Toelichting 2018-2020: Uit onze footprint blijkt dat slecht 5% van CO2 emissie door onze gebouwen veroorzaakt wordt. Nieuwe besparingen zijn mogelijk door de verwarmingsinstallatie te vervangen door een warmtepomp. Het doel is om dit medio 2018 te realiseren.

Wagenpark en mobiliteit

	Betreft	Actie	Doel eind 2020
1	Bewust rijden	Bewuster en energiezuiniger rijden door trainen, aanspreken medewerkers en monitoren via apps.	Door brandstofbesparing 0,5% CO2-reductie ten opzichte van 2017.
2	Bandenspanning	Eens per twee maanden bandenspanning meten.	Brandstofbesparing 0,5% ten opzichte van 2017.
3	Carpoolen	Samen rijden organisatie breed verder stimuleren.	Brandstofbesparing 1% ten opzichte van 2017.
4	Elektrisch rijden	Aanschaf 3 volledig elektrische auto's einde 2018 en 5 volledig elektrische auto's einde 2019.	CO2-uitstoot reductie van 8% ten opzichte van 2017.

Toelichting 2017:

In 2015 is Lomans met de ondernemingsraad in gesprek gegaan over hoe enerzijds 30% kosten te besparen op het gebied van mobiliteit en het wagenpark de komende drie jaar en anderzijds hoe we de CO₂-uitstoot van ons wagenpark fors kunnen verminderen met 85 ton per jaar in 2016, 2017 en 2018. Qua CO₂-reductie is dit gelukt, zeker gezien het feit dat Lomans in omzet en fte's behoorlijk is gegroeid. Door die groei is het aantal leaseauto's gegroeid maar relatief minder hard. Mede daardoor en vanwege het feit dat we vanuit goed werkgeverschap onze medewerkers met een nette en goed uitgeruste auto naar de klant laten gaan, is de kostenbesparing niet gehaald. Kostenbewustwording en -beheersing is wel enorm vergroot sinds de klantenteams verantwoordelijk zijn voor hun eigen budget en winstdoelstelling. Door binnen de teams een tool te hebben waar binnen rijgedrag en brandstofverbruik inzichtelijk is, kan hier nog beter op gestuurd worden en kunnen er competities "zuinig rijden" tussen de teams worden georganiseerd.

Figuur: CO₂ uitstoot referentiejaar 2017

De grootste stappen op het gebied van de CO₂-reductie zijn in de eerste jaren gezet. De komende jaren zullen de maatregelen minder resultaat laten zien. Met kleine stapjes voorwaarts gaan we ook ons doel halen. Tot en met 2020 zal het doel zijn 15% CO₂-te reduceren ten opzichte van het referentiejaar 2017. De genoemde maatregelen in de tabel dragen bij om dit doel te bereiken.

Verder is het doel de grootte van het wagenpark ten opzichte van het totale personeelsbestand te verminderen, de verhouding per 1 januari 2018 is 57% (135 auto's op 235 fte's) in 2016 was dit nog 65% (130 auto op 200 fte's). Het doel voor de komende jaren is het percentage van 57% nog verder terug te brengen. Naast alle genoemde activiteiten delen en halen we ook onze MVO kennis in netwerken en bij andere (inkoop)organisaties.

Lomans is lid van diverse CO₂ netwerken:

- CO₂ Neutraal;
- U15 (mobiliteitsnetwerk werkgevers Midden-Nederland);
- Zero-e, groener, schoner en slimmer rijden.

3. Profit

Lomans & Profit

Lomans bestaat 100 jaar in december 2018, we zetten graag deze continuïteit door. Winst is geen doel op zich, ons doel is een gezond en duurzaam rendement. Maatschappelijke verantwoordelijkheid en duurzaamheid gaan uitstekend samen mét financieel voordeel. Sterker nog, sociale winst en milieuwinst leveren niet zelden ook economische winst op. Bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen, hebben een voorsprong op hun concurrenten. Onze rijke historie zetten we graag op deze wijze voort!

Doel Profit

Naast economische winst die nodig is voor het voortbestaan van ons familiebedrijf dragen wij ook graag bij aan sociale winst en milieuwinst.

Dit kunnen wij doen omdat de markt voor duurzame producten en diensten groeit. We produceren minder afval en springen zuiniger om met energie en grondstoffen, dit bespaart geld. Goed werkgeverschap leidt bovendien tot meer productiviteit en minder ziekteverzuim. Verder levert MVO positieve publiciteit op en draagt het bij aan een positief imago van Lomans. Bovendien versterkt MVO versterkt de innovatiekracht van ons bedrijf, zowel op technologisch als sociaal gebied. Denk aan nieuwe kansen op het gebied van energiebesparing, zorg, veiligheid en mobiliteit.

Gerealiseerde acties

- 🌿 Lomans heeft als doel een gezond rendement te maken om de continuïteit van het 100-jarig familiebedrijf te borgen. De verantwoordelijkheid voor haar ruim 250 medewerkers en hun gezin is groot. Een stabiel rendement is dan ook belangrijker dan groei in omzet en omvang.
- 🌿 Lomans werkt aan innovatie binnen de projecten, bijvoorbeeld door de toepassing van de BaOpt (Bauer Optimalisering) systemen.
- 🌿 In 2016 is het Lomans innovatiecafé opgericht. Intern vinden diverse innovatieve sessies plaats, met werkgroepen die ideeën uitwerken tot concept of pilot, zowel technisch als sociaal innovatief gericht.
- 🌿 Op diverse projecten behalen we een BREEAM of ander duurzaamheidscertificaat. Hierbij werken we intensief samen met onze dochteronderneming De Groene Jongens, gericht op advies over energiezuinige (en -neutrale) oplossingen voor de lange termijn.

Gaat verder op volgende pagina

- 🍃 Ook op het gebied van energielabels voor gebouwen (EPA advies) timmeren we hard aan de weg en hebben we alle benodigde kennis in huis.
- 🍃 We stellen engineers en adviseurs met eigen specialisme aan in verband met nieuwe ontwikkelingen in de installatie- en bouwsector.
- 🍃 Wij denken met de klant mee op het gebied van duurzaamheidsoplossingen, energiereductie en kostenbesparing op de lange termijn (meerjaren-/prestatiecontracten).
- 🍃 Onze digitale, maandelijkse nieuwsbrief genaamd “12 Tinten (donker)groen” werd gezonden naar onze klanten en relaties en bevatte tips over energiebesparing. Deze nieuwsbrief is in 2017 vervangen door blogs en nieuwsberichten op onze website en social media.
- 🍃 Jaarlijks gaat een deel van onze winst naar goede doelen, naar een lief-en-leed-potje voor onze eigen medewerkers, naar een regionaal doel en een vorm van ontwikkelingshulp. Zo financieren wij via World Vision de realisatie van een waterpomp in Ethiopië.

Nog uit te voeren acties

Professioneel Lerende Organisatie

- 🍃 Borgen van continuïteit en rendement door inzetten van jong talent. Ons doel is per jaar 20 jonge medewerkers aan te trekken en via een beroepsbegeleidende leerweg te laten werken en leren. Het mes snijdt aan twee kanten, enerzijds leiden we onze eigen mensen op en door jonge instroom gaat de gemiddelde leeftijd en uurloon omlaag.
- 🍃 Door verdere digitalisering en de borging van de 7 cruciale processtappen in de transitie naar een professioneel lerende organisatie gaan we structureel efficiënter (samen)werken en communiceren.
- 🍃 Door het gebruik van dashboards hebben wij direct zicht op de stand van zaken van dat moment op het gebied van financiën, commercie, personeel en teams. Hierdoor kan er beter gemonitord en makkelijker en sneller bijgestuurd worden.
- 🍃 Wij denken adviseren de klant op het gebied van duurzaamheidsoplossingen, energiereductie en kostenbesparing op de lange termijn (meerjaren-/prestatiecontracten) en voeren deze projecten uit.

4. Extern

Lomans & Externe omgeving

Onze ambitie gaat verder

Naast alles wat we intern al hebben bereikt of nog willen bereiken gaat onze ambitie verder. In de externe omgeving ligt nog een wereld voor ons open. Met name de bouwkolom waarin we met onze bouwpartners en klanten samenwerken valt nog veel te winnen. Hierop hebben we samen met de strategische partners directe invloed, deze externe omgeving waarin wij dagelijks werken, vraagt wat ons betreft om verduurzaming. Vanaf 2018 zijn we hier actief in nauwe samenwerking met De Groene Jongens mee aan de slag gegaan. De beleidsdoelstellingen hiervoor hebben we als volgt geformuleerd.

🌱 Stap 1: ketenonderzoek

In 2018 wordt een onderzoek uitgevoerd om de positie van Lomans in de keten te bepalen. Daarnaast wordt gekeken tot waar de invloed van Lomans reikt en waar verantwoordelijkheden, maar ook kansen, liggen om positieve impact uit te oefenen.

🌱 Stap 2: duurzaamheidsstrategie

Op basis van het ketenonderzoek worden de duurzaamheidsdoelstellingen verder geformuleerd. Hieruit volgend ontstaat een overkoepelende duurzaamheidsstrategie voor de korte en middellange termijn. Onder deze duurzaamheidsstrategie zullen onder andere milieubeleidsstukken, een algehele plan van aanpak 'extern' en communicatieplan vallen. Deze strategie moet eind 2018 bepaald zijn.

🌱 Stap 3: keteninitiatieven

Vanaf 2019, als voorgaande activiteiten afgerond zijn, worden er verschillende keteninitiatieven opgezet met als doel verduurzaming. Hierbij wordt gekeken naar afzonderlijke (of onafhankelijke) projecten, en naar de mogelijkheden tot meer integrale benaderingen met multi-stakeholder op de algemene project-benadering van Lomans.

🌱 Stap 4: Cascadesering duurzaamheid en innovatie

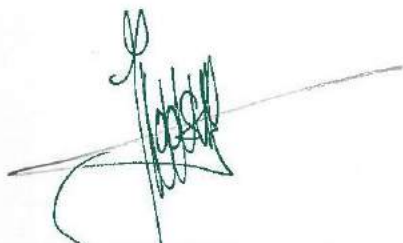
2018-2020 en verder. De beleidsstrategie van Lomans is zodanig ingericht dat deze op basis van een gedegen fundament – in ieder geval beleidsstructuur en -strategie – duurzaamheid en innovatie in de toekomst verder doorontwikkeld en toegepast kunnen worden. Activiteiten, projecten en nieuwe innovaties stapelen (cascadesering) zich op binnen de kaders die in deze en daaraan voorafgaande periode zijn vastgesteld.

Borging

We controleren de voortgang van onze MVO-doelen door een tweemaandelijks toetsing te doen op de CO₂-emissie. De uitslag wordt besproken in het tweemaandelijks MVO-overleg, van waaruit bijsturende maatregelen worden bepaald en uitgezet. Hiervan wordt een verslag gemaakt waarbij de PDCA (procedure ALG-DC-03) wordt toegepast. Door middel van deze methodiek is ons proces geborgd.

Nawoord

Wij zijn trots op de stappen die we sinds 2012 op het gebied van duurzaamheid hebben gezet. Terugkijkend op deze periode en op voorliggend beleidsplan en de behaalde resultaten, maakt dat we met veel ambitie onze reis naar ons duurzaamheidsdoel voortzetten. In 2025 een CO2 neutrale organisatie te zijn en een duurzamere samenwerking in de bouwketen na te streven. Zodat niet alleen wij en onze medewerkers maar ook onze bouwpartners en klanten bijdragen aan vermindering van de CO2 uitstoot voor een betere en groene wereld voor onze kinderen en hun kinderen.

Amersfoort, 23 april 2018

Dit beleid is onderschreven namens Directie en Managementteam van Lomans:

J.J. den Otter

Algemeen Directeur